

Vergaderjaar 2024–2025

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1259

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2024

In de verzamelbrief «Algoritmen reguleren»¹ van 7 juli 2023 aan uw Kamer is met alle ministeries afgesproken dat het Algoritmeregister up-to-date is in 2025 en dat ten minste de hoog risico algoritmen geregistreerd zijn in het Rijksbrede Algoritmeregister. Ook heeft CIO Rijk gevraagd om te komen tot een planning per departement.

In voorgaande brief «Planning en voortgang Algoritmeregister» met datum 15 januari 2024² is uw Kamer geïnformeerd over de voortgang in 2023 om te komen tot een gevuld Algoritmeregister. In deze brief informeer ik uw Kamer over de periode 2024. Daarmee vul ik de toezegging in om eind 2024 uw Kamer te informeren over de voortgang om te komen tot een gevuld Algoritmeregister voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Binnen het Ministerie van VWS en haar uitvoeringsorganisaties wordt op een aantal plekken algoritmen gebruikt bij het uitvoeren van het werk. Op deze manier kan uitvoering doelmatig en efficiënt plaatsvinden. Bijvoorbeeld kennisinstituten zoals het RIVM kunnen dankzij algoritmen gedegen onderzoek doen. Daarbij vind ik het belangrijk dat dit transparant, verantwoord en met wetenschappelijke integriteit gebeurt. Hiervoor werkt het Ministerie van VWS samen met het Ministerie van BZK door aan te sluiten bij het Rijksbrede Algoritmeregister.

Vanaf volgend jaar rapporteert VWS via de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk (JBR) over de vulling van het Algoritmeregister.

¹ Informatie- en communicatietechnologie (ICT) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

² Kamerbrief over planning en voortgang algoritmeregister | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Status en Voortgang 2024

Op dit moment bevat het Algoritmeregister in totaal zeven algoritmen van het Ministerie van VWS en de organisaties die daar onder vallen. Het gaat om algoritmen van het Kerndepartement van het Ministerie van VWS (2), CIBG (1), CIZ (1), DUS-i (1) en RIVM (2). Naast de twee algoritmen die in 2023 zijn gepubliceerd, zijn in 2024 vijf algoritmen toegevoegd aan het Algoritmeregister.

Voor het agentschap College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (aCBG), het CAK, de Gezondheidsraad (GR), het IGJ, NZa, ZonMW, het Zorginstituut Nederland (ZIN), de Nederlandse Sportraad (NLSR), de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) is vastgesteld dat zij geen algoritmen gebruiken die vallen onder de reikwijdte van het Rijksbrede Algoritmeregister.

Aanpak en inhoudelijk afwegingskader

In 2023 is VWS een inventarisatie gestart van algoritmen in gebruik bij het Kerndepartement van het Ministerie van VWS en de organisaties die onder het Ministerie van VWS vallen. Voor deze inventarisatie is volgens de Handreiking Algoritmeregister van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK)³ afgewogen welke algoritmen moeten worden opgenomen in het Rijksbrede Algoritmeregister. Daarbij is prioriteit gegeven aan de meest impactvolle algoritmen, zoals hoog-risico AI-systemen conform aan de concepttekst van de AI-verordening en algoritmen met directe impact op betrokkenen. Vervolgens wordt voor de te publiceren algoritmen de beschrijving opgemaakt en gecontroleerd alvorens deze te publiceren.

In onderstaand overzicht staan de geïdentificeerde algoritmen met de inhoudelijke afweging waarom het VWS heeft gepubliceerd. Hierbij is de categorisering gebruikt uit de Handreiking Algoritmeregister:

- (A) Hoog risico volgens AI Act;
- (B) Impact op betrokkenen;
- (C) Andere overwegingen – hieronder vallen o.a. demystificatie en maatschappelijk debat als overweging om tot publiceren over te gaan;
- (D) Uitzonderingsgronden.

Gepubliceerde algoritmen

Kerndepartement	Relevantiemodel documenten t.b.v. WOO-verzoeken ¹	(C) Demystificatie
Kerndepartement	Risicoverevening ²	(C) Demystificatie
CIBG	Selectiemodel BIG herregistratie ³	(B) Impact op betrokkenen
CIZ	Zorgprofiel algoritme ⁴	(B) Impact op betrokkenen
DUS-i	Controleren van subsidieaanvragen ⁵	(C) Demystificatie
RIVM	Corona algoritmen ⁶	(C) Maatschappelijk debat
RIVM	Stikstof algoritmen ⁷	(C) Maatschappelijk debat

¹ Relevantiemodel documenten t.b.v. Woo-verzoeken – Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (overheid.nl)

² Risicoverevening – Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (overheid.nl)

³ Selectiemodel BIG herregistratie – CIBG (overheid.nl)

⁴ Zorgprofiel algoritme – CIZ Centrum Indicatiestelling Zorg (overheid.nl)

⁵ Controleren van subsidieaanvragers – Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I) (overheid.nl)

⁶ Covid-19 model – Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (overheid.nl)

⁷ Stikstof model – Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (overheid.nl)

³ Handreiking Algoritmeregister (pleio.nl)

In de voortgangsrapportage van 2023 is aangegeven dat IGJ in voorbereiding was om het algoritme «Risicomodel verzorging en verpleging» te publiceren van een algoritme in het Algoritmeregister. IGJ gebruikt het model niet langer in haar werk. Op basis van de richtlijnen Handreiking Algoritmeregister hoeft het dan niet gepubliceerd te worden.

Naast deze inventarisatie beoordeelt het Ministerie van VWS bij nieuwe algoritmen in de ontwikkelfase of deze opgenomen moeten worden in het register. Publiceren in het Algoritmeregister is zo een vast onderdeel van het afwegingskader dat het Ministerie van VWS hanteert bij het ontwikkelen van algoritmen.

Het publiceren van algoritmen op het Rijksbrede Algoritmeregister is aanvullend op het beleid dat het Ministerie van VWS reeds voert rondom wetenschappelijke integriteit van beleid en onderzoek. Het Ministerie van VWS heeft in dat kader een expertisecentrum wetenschappelijk onderzoek ingericht. RIVM werkt bijvoorbeeld met een handreiking wetenschappelijke integriteit. Hierin zijn, in vergelijking met de doelstellingen van het Rijksbrede Algoritmeregister, waarborgen opgenomen rondom transparantie van beleidskeuzes en -uitgangspunten die ten grondslag liggen aan onderzoek en modellen (algoritmen).

Departement brede tijdlijn

Het Kerndepartement van het Ministerie van VWS en de verschillende VWS-onderdelen zijn in 2023 gestart met de verkenning. De inventarisatie van Kerndepartement, aCBG, ClZ en NZa die gepland stonden in 2024 is afgerond.

Hiermee is het Algoritmeregister up-to-date met de bij VWS gebruikte algoritmen, tenminste zijnde de hoog-risico algoritmen.

Vervolgproces

In de motie Dekker-Abdulaziz (Kamerstuk 36 360-VI, nr. 14) is toegezegd dat er door de departementen jaarlijks gerapporteerd wordt over de voortgang en vulling van het Algoritmeregister. In het Informatiestatuut Rijksoverheid 2024 is opgenomen dat deze jaarlijkse rapportage in bestaande cycli wordt opgenomen. Dit betekent dat in de aankomende JBR (Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk) gerapporteerd gaat worden over dit onderwerp. Vanaf 2025 kunt u de voortgangsrapportage Algoritmeregister in de JBR verwachten.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. Agema